

**T.C.
NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR PROJELERİ
KOORDİNASYON BİRİMİ (NKÜBAP)**

**BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJESİ
SONUÇ RAPORU**

NKUBAP.00.18.AR.15.03 nolu proje

**KENT MERKEZİNE YAKIN YERLEŞME ALANLARINDA EBEVEYNİN SUÇ
KORKUSU VE ÇOCUĞUN BAĞIMSIZ HAREKET HAKKI**

Yürütücü: Yrd. Doç. Dr. Okşan Tandoğan

2017

Önsöz

Bu çalışmanın amacı kent merkezindeki yer alan konut alanlarında ebeveynlerin suç korkusu ile çocuğun bağımsız hareket edebilirliği arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Çalışmanın yöntemi anket çalışmasından oluşan alan alışmasından oluşmaktadır. Çalışma alanı kentleşmenin getirdiği sorunları belirgin bir şekilde yaşayan ve şu an konut alanlarının fonksiyonel ve sosyal bir değişim içinde olduğu tarihi bir kent merkezi olan ve Tarihi Yarımada'da bulunan Küçük Ayasofya Mahallesi'dir.

Çalışma Bilimsel Araştırmalar Projesi (BAP) olarak desteklenmektedir.

İçindekiler

İçindekiler	ii
Tablo Listesi	iii
Resim Listesi	iv
Özet	1
Abstract	2
1. Giriş	3
2. Literatür Çalışması	5
2.1. Çocuğun Kentsel Mekanda Bağımsız Hareketi ve Gelişimine Katkısı	5
2.2. Çocuğun Kentsel Mekanda Bağımsız Hareket Hakkı ve Fiziksel Aktivite.....	6
2.3. Çocuğun Kentsel Mekanda Bağımsız Hareket Hakkı ve Oyun	7
2.4. Çocuğun Kentsel Mekanda Bağımsız Hareket Hakkını Kaybetmesi	8
2.5. Çocuğun Bağımsız Hareket Hakkını Etkiyene Faktörler	10
2.6. Çocuğun Kentsel Mekanda Bağımsız Hareket Hakkı ve Suç Korkusu	11
3. Çalışma Alanı	13
3.1. Çalışma Alanının Çocuğun Fiziksel Çevresini Oluşturan Mekanlar Açısından İrdelenmesi	14
4. Yöntem	17
5. Araştırmanın Sonuçları	18
5.1. Anket Çalışmasına Katılan Ebeveynlere Yönelik Bilgiler	18
5.2. Ebeveyne Göre Mahalle: Güvenli mi? Değil mi?	19
5.3. Ebeveynlerin Sokağa İlişkin Cevaplarının Değerlendirilmesi.....	20
5.4. Ebeveynlerin Çocuk Oyun Alanlarına İlişkin Cevaplarının Değerlendirilmesi.....	21
5.5. Ebeveynlerin Çocuk Oyun Alanlarına Ulaşım İlişkin Cevaplarının Değerlendirilmesi.....	22
5.6. Ebeveynlerin Okula Ulaşım İlişkin Cevaplarının Değerlendirilmesi	23
5.7. Ebeveynlerin Hava Karardıktan Sonra Çocukların Dışarıya Çıkmasına İzin Vermesine İlişkin Cevaplarının Değerlendirilmesi	24
5.8. Suç Korkusu ve Nedenleri.....	25
6. Sonuç.....	26
7. Kaynaklar.....	29

Tablo Listesi

Tablo 1. Ebeveynlerin cinsiyeti.....	18
Tablo 2. Ebeveynlerin yaş ortalaması.	18
Tablo 3. Ebeveynlerin eğitim düzeyi	19
Tablo 4. Ebeveynlerin mesleği	19
Tablo 5: Mahalle Güvenliği.....	20
Tablo 6: Ebeveynlerin sokağa ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi.....	20
Tablo 7: Ebeveynlerin sokakta çocuklarının kendilerinden bağımsız tek ya da arkadaşlarıyla oyun oynamasına izin vermemesinin nedenlerin ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi	21
Tablo 8: Ebeveynlerin çocuk oyun alanlarına ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi.....	21
Tablo 9: Ebeveynlerin çocuk oyun alanında çocuklarının kendilerinden bağımsız tek ya da arkadaşlarıyla oyun oynamasına izin vermemesinin nedenlerin ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi	22
Tablo 10: Ebeveynlerin çocuk oyun alanlarına ulaşma ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi.....	22
Tablo 11: Ebeveynlerin çocuklarının çocuk oyun alanına kendisinden bağımsız tek ya da arkadaşlarıyla gitmesine izin vermemesinin nedenlerine ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi	23
Tablo 12: Ebeveynlerin okula ulaşma ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi	23
Tablo 13: Ebeveynlerin çocuklarının okula kendisinden bağımsız tek ya da arkadaşlarıyla gitmesine izin vermemesinin nedenlerine ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi.....	24
Tablo 14: Ebeveynlerin hava karardıktan sonra çocukların dışarıya çıkmasına izin vermesine ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi.....	24
Tablo 15: Ebeveynlerin hava karardıktan sonra çocukların dışarıya çıkmasına izin vermemesinin nedenlerini öğrenmeye ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi	25
Tablo 16. Suç korkusunun nedenleri.....	26

Resim Listesi

Resim 1. Sokaklara park etmiş araçlar	14
Resim 2. Mahallede yer alan otel, pansiyon ve apart oteller	15
Resim 3. Sokaklarda oyun oynayan çocuklar (Tandoğan, 2011).	15
Resim 4. Sokaklarda oyun oynayan çocuklar (Tandoğan, 2011).	15
Resim 5. Kadırga İlköğretim Okulu ve bahçesi.	16
Resim 6. Çayiroğlu Sokak üzerindeki çocuk oyun alanı.....	16
Resim 7. 23 Nisan Parkı.	16
Resim 8. Şehsuvar Mahallesi'nde yer alan Kadırga Parkı	17
Resim 9. Küçük Ayasofya Mahallesi (İBB, 2003).	17

Özet

Kentsel mekânlarda büyümek çocuk için birçok zorluğu beraberinde getirmektedir. Hızlı kentleşmenin getirdiği sonuçlar kentsel mekâna olumsuz olarak yansımakta, çocuk fiziksel çevrenin kendine sunduğu olanaklardan mahrum kalmakta, sosyal, kültürel, zihinsel gelişimleri olumsuz yönde etkilenmektedir.

Kent merkezindeki konut alanlarında yaşayan çocuklar bu durumdan daha olumsuz olarak da etkilenmektedir. Fonksiyonel ve sosyal olarak bir değişim içinde olan ve heterojen bir yapıya dönüşen bu alanlarda yaşayan çocuklar, ebeveynlerin trafikten kaynaklanan endişeleri yanında suç korkusu nedeniyle bağımsız hareket hakkına sahip değildir.

Kentlerde yaşanan suç korkusu, kentlilerin günlük yaşamını önemli ölçüde etkilemekte, park, meydan gibi bazı kentsel mekanların kullanılmamasına, ev-iş arası seyahatlerde tercih edilen güzergâhın ya da ticaret amacıyla seçilen cadde ve sokakların değişmesine ve ticari girişimcilerin bu nedenle zarar görmesine dayalı bir çok doğrudan ve dolaylı olumsuz gelişmelere neden olan bir olgudur.

Çocuğun bağımsız hareket edebilirliği ise çocuğun içinde yaşadığı mahallesi ya da kentinde yetişkin gözetimi olmaksızın dolaşabilme, hareket edebilme özgürlüğü olarak tanımlanabilir. Çocuğun bağımsız hareket edebilmesi çocuğun gelişiminde pozitif bir etkiye sahiptir ve çocuğun kişisel gelişimi için temel zorunluluk olarak ifade edilir.

Bu çalışma ile kent merkezindeki yer alan konut alanlarında ebeveynlerin suç korkusu ile çocuğun bağımsız hareket edebilirliği arasındaki ilişkinin belirlenmesi hedeflenmektedir.

Çalışmanın yöntemi alan çalışmasıyla tarama araştırmasından oluşmaktadır. Çalışma alanı kentleşmenin getirdiği sorunları belirgin bir şekilde yaşayan ve şu an konut alanlarının fonksiyonel ve sosyal bir değişim içinde olduğu tarihi bir kent merkezi olan ve Tarihi Yarımada'da bulunan Küçük Ayasofya Mahallesi'dir.

Abstract

Growing up in urban spaces brings many challenges for the child. The consequences of rapid urbanization are reflected negatively in the urban space, the child is deprived of the possibilities offered to him by the physical environment and his social, cultural and mental development are affected negatively.

Children who live in housing areas in the city center are also affected more negatively. Children living in these areas that are functionally and socially transformed into a heterogeneous structure do not have the freedom to act independently because of parents' fear of traffic as well as fear of crime.

This fear of crime is a fact which has a considerable impact of the daily lifes of urban dwellers directly or indirectly by causing urban open spaces such as public parks, squares, plazas, streets not be used; causing routes preferred to travel between working places and dwelling places be changed; and causing roads and streets chosen for commerce be altered.

Independent mobility of the child can be defined as the freedom to move around and move in the neighborhood or city where the child lives without adult supervision. The ability of the child to act independently has a positive influence on the development of the child and is expressed as the essential requirement for the child's personal development.

In this study, it is aimed to determine the relationship between the parents' fear of crime and the independence of the child in the housing areas in the city center.

The method of study consists of a field study and survey research. The study area is Küçük Ayasofya Neighborhood , which is an historic city center that has undergone rapid urbanization and where the residential areas are currently has undergone a functional and social change.

1. Giriş

Çocuğun toplumun bir bireyi olması, sosyalleşmesinde ve dolayısıyla gelişiminde çocuğun etkileşim içinde olduğu fiziksel çevresi büyük öneme sahiptir. Çocuğun yaşadığı fiziksel çevre ile etkileşim olanağına sahip olması çocuğun en iyi biçimde gelişimi için oldukça önemli bir unsurdur. Bu gerçek hem gelişim psikolojisi (Björklid, 1980 1982 ve 1991; Aktaran: Heurlin-Norinder, 1996, s:131) hem de çevresel psikoloji (Ittelson, 1974; Stokols ve Altman, 1987, Aktaran: Heurlin-Norinder, 1996, s:131) tarafından kanıtlanmıştır. Yapılan bir çok çalışma sonucunda da çocuğun davranışlarının, zeka ve kişilik özelliklerinden çok, içinde bulunduğu mekânlar, fiziksel çevresi tarafından belirlendiği belirlenmiştir (Barker, 1968; Bechtel, 1977; Wicker, 1979).

Çocuğun başlangıçta annesinin memesi ile sınırlı olan fiziksel çevresi, çocuk büyüdükçe genişler ve daha kompleks hale gelir. Açık alanların keşfi çocuk için evinin bulunduğu sokaktaki yaya kaldırımından başlar. Bu aşamalı olarak konut yakın çevresindeki dükkanlara, oyun alanlarına ve okula yürüme ile devam eder ve kentte bağımsız hareket hürriyeti ile sonlanır (Zomervrucht, 2005).

Çocuk için fiziksel çevre, fiziksel, algısal-bilişsel ve toplumsal-duygusal gelişimine paralel olarak bir bütün olarak konut, konutun yakın çevresi, okul, oyun alanları vb. mekânlar olarak çeşitlilik gösterir. Çocuğun fiziksel çevresi kadar, fiziksel çevresini oluşturan mekânlar arasındaki ebeveynlerden bağımsız ulaşımı da çocuğun gelişiminde büyük önem taşımaktadır.

UNICEF tarafından hazırlanan Dünya Çocuklarının Durumu 2012 Raporuna göre dünyanın kentli nüfusu her yıl yaklaşık 60 milyon kadar artmaktadır. 2050 yılı itibari ile dünya nüfusunun % 70'i kentlerde yaşayacaktır. Diğer taraftan 1955 yılı itibari ile 0-19 yaş arasındaki dünya çocuklarının % 27'si kentlerde yaşarken, 2005 yılı itibari ile bu oran % 43'e çıkmıştır (Unicef, 2012).

Ancak kentsel mekânlarda büyümek çocuk için birçok zorluğu da beraberinde getirmektedir. Hızlı kentleşmenin getirdiği sonuçlar kentsel mekâna olumsuz olarak yansımakta, çocuk fiziksel çevrenin kendine sunduğu olanaklardan mahrum kalmakta, sosyal, kültürel, zihinsel gelişimleri olumsuz yönde etkilenmektedir.

Özellikle otomobil sahipliğinin artmasına bağlı olarak trafik yükünün, teknolojinin gelişmesine bağlı olarak taşıt trafiği hızının artması nedenleri ile kentsel mekanlar çocuklar için tehlikeli mekanlar haline gelmektedir. Çocuklar, sokak ve caddelerin trafik açısından güvenli olmamasına bağlı olarak kentsel mekanda bağımsız hareket edebilme haklarını kaybetmekte, çocukların göz ardı edilmeyecek orandaki kısmı okul, ev ve çocuk oyun alanları arasındaki gidiş-gelişi ebeveyn ile gerçekleştirmektedir. Bu durum çocukların özgürlüklerinin ve bağımsız hareket edebilirliklerinin kısıtlanmasına neden olmaktadır (Heurlin-Norinder, 1996).

Kentsel mekanda ebeveynlerin yabancılardan kaynaklanan güvenlik endişeleri yani suç korkusu çocuğun kent içinde ebeveynlerden bağımsız hareketinin kısıtlanmasına neden olan diğer etkidir (Leden ve diğ. 2014). Ebeveynlerin suç korkusunun 1960'dan

günümüze arttığı, bu durumun ise çocuğun fiziksel aktivitesi ve bağımsız hareketindeki azalmada belirleyici bir neden olduğu düşünülmektedir (Zubrick ve diğ. 2010).

Geçmişte çocukların kendi mahallelerinde yaya ya da bisikletleri ile dolaşmaları ve okullarına yaya ya da bisikletleri ile gitmeleri olağan olgular iken günümüzde bu geçerliliğini yitirmiştir. Yoğun ve hızlı trafiğe sahip olan sokaklar ailelerce çocukların bağımsız hareketi için uygun olmayan ve güvensiz mekânlar olarak görülmektedir. Bu düşünce de kaçınılmaz olarak okul trafiği içinde bir kısır döngünün de gelişmesine neden olmaktadır. Çocuklar sokakların güvenli olmadıkları gerekçesi ile okula otomobille getirilmektedir. Bu durum ise trafiğin daha da kötüleşmesine ve kentsel mekânın daha da tehlikeli olmasına neden olmakta, bu da yürüyerek ya da bisiklet kullanarak okula ya da diğer alanlara giden çocukların bağımsız/özgür hareketlilik hakkını olumsuz yönde etkilemektedir (Zomervrucht, 2005).

Kent merkezindeki konut alanlarında yaşayan çocukların bu durumdan daha olumsuz olarak da etkilenmekte olduğu düşünülmektedir. Fonksiyonel ve sosyal olarak bir değişim içinde olan ve heterojen bir yapıya dönüşen bu alanlarda çocuklar ebeveynlerin trafikten kaynaklanan endişeleri yanında diğer yerleşme alanlarına nazaran sahip olduğu çok daha yüksek seviyedeki suç korkusu yüzünden de bağımsız hareket hakkına sahip değildir.

Çocukların fiziksel çevresi içinde bağımsızce hareket etme olanağından mahrum olmaları, çocukların diğer çocuklarla karşılaşma ve çevreyi kendi başlarına deneyimleme olanaklarından mahrum olmaları anlamına gelmektedir (Heurlin-Norinder, 1996).

Çünkü çocuk fiziksel çevresi ile etkileşime girerek, çevreyi bağımsızca keşfederek ve deneyimlediği uyarıcı çevresel deneyimler ile gelişir. Bu nedenle fiziksel çevre çocuk için hiçbir kaza riski ve ebeveynler tarafından getirilen yasak ve kısıtlamalar olmaksızın erişilebilir olmalıdır (Heurlin-Norinder, 1996).

Bu çalışmanın amacı kent merkezindeki konut alanlarında ebeveynlerin suç korkusunu ölçmek ardından çocuğun bağımsız hareket edebilme hakkına ne derece sahip olduğunun ve çocuğun bağımsız hareket edebilme hakkı ve suç korkusu arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır.

Çalışmanın yöntemi alan çalışmasıyla tarama araştırmasından oluşmaktadır. Çalışmada ilk olarak literatür çalışması ile çocuğun kentsel mekanda bağımsız hareket edebilirliği ile bunun gelişimine katkısı, bağımsız hareket edebilirlik ile fiziksel aktivite ve oyun arasındaki ilişki, çocuğun hareket edebilirliğini etkileyen faktörler ortaya konmuştur. Ardından çocuğun kentsel mekanda bağımsız hareket hakkını kaybetmesi ile ilgili yapılan çalışmalar incelenmiş ve çocuğun kentsel mekanda bağımsız hareket hakkı ve suç korkusu arasındaki ilişki irdelenmiştir.

Çalışmanın ikinci aşamasında çalışma alanı olan Küçük Ayasofya Mahallesi ile ilgiler bilgiler aktarılarak Küçük Ayasofya Mahallesi çocuğun fiziksel çevresini oluşturan mekanlar açısından irdelenmiştir. Bu amaçla çalışma alanına ait veriler ilgili gerekli bilgiler yerinde yapılan inceleme, fotoğraf çekimi vb. çalışmalar ile ortaya konmuş, ayrıca alana ait mekansal hesaplamalar yapılmıştır.

Çalışmanın üçüncü aşamasında Küçük Ayasofya Mahallesi'nde 5-14 yaş arasında çocuğu olan ebeveynlerle yüzyüze bir anket çalışması gerçekleştirilmiş ve bu anket çalışması SPSS ile değerlendirilmiştir.

Çalışmanın son aşamasında tüm yapılan çalışmaların değerlendirilmesi sonucunda Küçük Ayasofya Mahallesi'nde suç korkusu ve çocuğun bağımsız hareket hakkı arasındaki ilişki belirlenerek ve sonuçlar ortaya konacaktır.

2. Literatür çalışması

2.1. Çocuğun Kentsel Mekanda Bağımsız Hareketi ve Gelişimine Katkısı

Şehirselsel mekanda aktif açık alanların varlığı çocuğun fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişiminde ve sağlığında büyük öneme sahiptir (Zomervrucht, 2005). Ancak çocuğun bu mekanlarda bağımsız hareket kabiliyeti, çocuğun gelişimi için temel zorunluluk, aynı zamanda hakkıdır (Hüttenmoser ve Degen- Zimmerman, 1995; Zomervrucht, 2005). Kentsel mekânda bağımsız hareket kabiliyetine sahip olmayan çocuklar için kentsel mekanda çocukların aktivitelerine cevap verecek mekânların varlığı ise bir önem taşımamaktadır.

Çocuğun kent içinde bağımsız hareket edebilirliği çocuğun içinde yaşadığı mahallesi ya da kentinde yetişkin gözetimi olmaksızın dolaşabilme, hareket edebilme özgürlüğü olarak tanımlanabilir (Tranter ve Whitelegg, 1994; Zubrickve diğ. 2010). Bağımsız hareket edebilirlik çocuğun yaşadığı mahallesi ya da kentinde, okul ya da çocuk oyun alanları gibi açık alanlara seyahati ya da yalnızca evin dışında olmak amaçlı olabilmektedir. Aynı zamanda çocuğun hem tek başına hem de arkadaşlarıyla seyahat etmesini kapsamaktadır (Shaw ve diğ. 2013).

Çocuğun kendi fiziksel çevresi içinde ebeveynden bağımsız hareket edebilmesi çocuğun gelişiminde pozitif bir etkiye sahiptir (Zomervrucht, 2005). Çocuğun fiziksel ve sosyal çevre ile etkileşime geçmesi yoluyla çocuğun mekansal, motor, kişisel, bilişsel, duygusal ve sosyal yeteneklerini geliştirirerek, toplumun bir bireyi olarak bir kimlik duygusunu elde etmesine katkıda bulunur (Hillman ve diğ. 1990; Hillman, 1999; Malone, 2007, Ross 2007; Skelton 2009; Zubrick ve diğ. 2010). Çocuğun dış mekândaki aktiviteleri çocuğun gerçek dünyayı anlamasında önemlidir. Çocuğun fiziksel ve pratik becerilerini geliştirirken diğer taraftan sosyal ve duygusal becerilerini geliştirir (Hillman, 1999).

Ulric Neisser (1980) ve Jean Piaget (1956)in teorilerine göre bağımsız hareket edebilirlik, çevrenin zihinsel simgelemesinin gelişiminde temel zorunluluktur. Çevreyi keşfetme aktiviteleri ise özellikle 9 yaş altı çocuklar için çok önemlidir (Kyttä, 1997).

Çocuk psikologları başa çıkabildikleri sürece çocuğa yeni özgürlükler tanımanın çocuğun bağımsızlığının gelişimini kolaylaştıracağını vurgulamaktadır. Şayet bir çocuğa erken yaşlarda yeterli bağımsızlık olanağı verilmezse, bu çocuğun normal bir bireyden daha fazla bağımlı bir birey olmasına yol açacaktır. Çocuğun aşırı koruma altında olması ve bağımsız olarak çevrenin kendisine sunduğu olanaklardan yararlanamaması çocuğun bağımsız bir birey olduğu yaşa geldiğinde kendini birçok zorluklar içinde bulmasına neden olacaktır (Hillman ve diğ. 1990).

Çocuğun fiziksel çevresi içinde bağımsız hareket edebilmesinin önemli unsurlarından birisi çocuğun okula seyahatidir. Çocuğun okula seyahati, kendi çevresindeki günlük yaşamla bütünleşmesi, çocuğun sosyal ve çevresel ilişkilerinin artırılması ve kişisel ve toplum kimliğine katkıda bulunması ile çocuğun sosyal ve çevresel etkileşimine olanak sağlamaktadır. Çocuk okul seyahatleri ile çevresiyle aktif, duygusal, yaratıcı bağlılık kurarak, kendisini çevresinin bir parçası olarak hisseder (Ross, 2007).

Ancak dünyanın hızla kentleşmesi ve dolayısıyla kentlerin daha riskli ve tehlikeli görülmesiyle birlikte artık birçok ebeveyn çocukların seyahatinde çocuğa eşlik etmektedir. Bu durum çocukların çevresel öğrenmelerini engellenmektedir (Malone, 2007). Çocuklara eşlik etme, çocuğun yaşadığı çevre hakkında bilgiye sahip olmasından mahrum kalmasına, karşılaşılan sorunlarla pratik başa çıkma, inisiyatifi ele alma becerisinde, kendine öz saygı geliştirmesinde eksikliklere neden olmakta ve çocuğun mekânsal becerilerine zarar vermektedir (Hillman, 1993; Aktaran: Joshi ve diğ.1999).

Hüttenmoser ve Degen – Zimmerman (1995) tarafından yapılan bir çalışmada bağımsız hareket hakkı kısıtlanan çocukların kişisel ve sosyal gelişimlerinin geride kalacağı belirtilmiştir. Uygun olmayan yaşama alanlarında bağımsız hareket hakkına sahip olmayan çocukların sosyal ve motor gelişimini engellenmekte, aynı zamanda bu durumun ailelerin üzerinde aşırı zihinsel ya da duygusal gerginliği ortaya çıkardığı belirlenmiştir (Huttenmoser, 1995).

Çocukların bağımsız hareketinin ebeveyn tarafından sınırlandırılması çocukların sosyal, psikolojik, kültürel ya da çevresel bilgilerden ve yeteneklerden yoksun kalmasına dolayısıyla çocuklarının yetkin ve bağımsız çevre kullanıcıları olmalarına izin vermemekte, bu ise ebeveynlerin çocuklarını korumaya çalıştıkları tehlikelere kurban gitmeleri konusunda büyük bir riskte olmalarına da neden olmaktadır (Malone, 2007).

2.2. Çocuğun Kentsel Mekanda Bağımsız Hareket Hakkı ve Fiziksel Aktivite

Çocuğun bağımsız hareket hakkına sahip olmaması aynı zamanda çocuğun düzenli egzersiz olanaklarından mahrum kalmasına, fiziksel aktivitesini de engellenmesine neden olmaktadır (Armstrong, 1993).

Armstrong (1993)'a göre “çocuğun fiziksel aktivitesi çocuğun fiziksel, sosyal, motor gelişiminde, başarısında, kendine güveninin oluşumunda ve daha sonraki yaşamında daha aktif bir yaşam tarzını sürdürmeyi istemesinde” önemli bir unsurdur. Bu nedenle çocukluk ve gençlik çağında, özellikle ilköğretim çağında daha aktif bir yaşamın, dolayısıyla fiziksel aktivitenin teşvik edilmesi gereklidir.

Yetişkinler için düzenli fiziksel aktivitenin birçok yararı olduğu bilinmektedir. Çocukluk çağında kazandırılmış düzenli fiziksel aktivite, yetişkinlikte bireye, sosyal faydaların yanında, fiziksel ve zihinsel sağlık da kazandıracaktır. Düzenli fiziksel aktivitenin gelişmiş kalp ve damar sağlığı, düşük 2. Tip diyabet, düşük zihinsel sağlık problemleri ve düşük depresyonla ilişkili olduğu bilinmektedir (Zubrick ve diğ. 2010; Tudor-Locke ve diğ. 2001).

Benzer yararların çocuklar için de geçerli olduğu genelde kabul edilmektedir (Tudor-Locke ve diğ. 2001). Fiziksel aktivite, çocukların sağlığı, mutluluğu, zihinsel, entelektüel ve sosyal yetenekleri konusunda hayat boyu pozitif etkiye sahiptir (Zubrick ve diğ. 2010). Aynı zamanda çocukların bilişsel kontrol ve yeteneğini, dikkatini artırmaktadır (Castelli ve diğ, 2007). Örneğin okula yürüyerek gitme çocuğun yaşadığı komşuluk hakkında farkındalığını artırırken, aynı zamanda çocuğun sağlık ve mutluluğunda pozitif etkiye sahiptir (Underwood, 2012).

Çocuğun kent içinde fiziksel çevresini oluşturan okula ya da diğer mekanlara seyahati çocuğun fiziksel aktivite kaynaklarından en önemlilerindedir (Tudor-Locke ve diğ. 2001).

Ancak geçmiş jenerasyonlarla karşılaştırıldığında çocuğun bağımsız hareketinde kısıtlamalara paralel olarak günümüzde çocuğun fiziksel aktivitesinde önemli bir düşüş olduğu görülmektedir. (Hillman, 1999; Tudor-Locke ve diğ. 2001; Zubrick ve diğ. 2010). Çocukların büyük kısmı ulaşacakları yerlere ebeveynleri tarafından götürülmektedir (Tudor-Locke ve diğ. 2001).

Gelişmiş ülke ve gelişmekte olan ülkelerde çocukluk çağında görülen obezite, astım, alerji ve bazı zihinsel sağlık problemlerindeki artış, çocuğun dış mekanda aktif tek başına yada arkadaşlarıyla bulunduğu zamanda yani fiziksel aktivitesindeki azalma ile ilişkilendirilmektedir(Zubrick ve diğ. 2010). Özellikle çocukluk çağında görülen obezitenin önlenmesi, fiziksel aktivitenin yararlarından biridir (Tudor-Locke ve diğ. 2001).

2.3. Çocuğun Kentsel Mekanda Bağımsız Hareket Hakkı ve Oyun

Çocuğun sosyal olduğu kadar fiziksel ve psikolojik gelişimi oyunla çok yakından bağlantılıdır. Oyun çocuğun yakın çevresiyle etkileşime geçme yolu (Armstrong, 1993; Davis ve Jones, 1996) sağlıklı gelişimi için, temel yaşamsal gereksinimlerinden biri (Çukur, 2009), çocuğun fiziksel, mental ve sosyal olarak geliştiği bir araçtır (Valentine ve McKendrick,1997). Okuldan eve, evden okula seyahatlerinde de olmak üzere çocuk tüm zamanını oyunla geçirir. Oyun yoluyla çocuk bilişsel, zihinsel, soyal ve fiziksel yeteneklerini kazanır (Heurlin-Norinder, 1996). Spontane dış mekan oyunları çocuğun motor ve fiziksel gelişimine katkıda bulunur (Armstrong, 1993; Davis ve Jones, 1996).

“Çocuk için oyun araç değil, amaçtır, varlık sorunudur. Çocuk var olduğu anda ve yerde oynamakta; yaşamı oyunda somutlaşmaktadır” (Çukur, 2009).

Çocuğun bağımsız hareket edebilmesi ile oyun arasında direkt bir ilişki vardır. Kentsel mekânda çocuğun bağımsız hareket edebilme hakkına sahip olması, çocuğun kentsel mekânda bir çok oyun olanakları ile karşılaşması ile sonuçlanır. Güvenli şekilde okuldan eve ya da evden okula giderken çocuk, arkadaşları ile karşılaşacak, büyük bir olasılıkla okuldan eve giderken karşılaştığı arkadaşları ile daha sonra oyun oynayacaktır. Bir çocuk oyun alanına tek başına giden çocuk için ise diğer çocuklarla iletişime geçmek, ebeveyni ile oyun alanına giden ve onun gözetiminde olan çocuk için daha kolaydır. Diğer çocuklarla iletişim kurmakta zorlanan çocuk için ebeveynine sığınma olasılığı olmayacaktır.

Dolayısıyla “çocuğa oyun mekanı oluşturmak, ona yaşam mekanı oluşturmakla özdeştir” (Çukur, 2009), çocuğa kentsel mekanda, özellikle konut yakın çevresinde okul ve diğer mekanlara seyahati sırasında oyun olanakları yaratmak da bir o kadar önemlidir.

Çocuk için en önemli çevre onun konut yakın çevresidir. Çocuğun toplumun bağımsız bir üyesi olması için çocuk yakın çevresinde bir yetişkinin gözetimi olmaksızın zaman harcaması, bağımsız hareket hakkına (Heurlin-Norinder, 1996) ve oyun olanaklarına sahip olması gerekir.

2.4. Çocuğun Kentsel Mekanda Bağımsız Hareket Hakkını Kaybetmesi

Ancak çocuklar günümüzde kentsel mekanda bağımsız hareket edebilme haklarını kaybetmişlerdir (Heurlin-Norinder, 1996). Bugün bir çok ebeveyn kentlerin 15 yaşındaki çocuklar için bile güvenli olmadığını düşünmektedir (Leden ve diğ. 2014).

Ebeveynlerce dış dünya, giderek artan bir oranda çocuklarının trafik ve suç korkusu nedeniyle zarar göreceği mekan olarak kabul edilmektedir. Bu korkular nedeniyle çocuğa getirilen kısıtlamalar ve yasaklar çocukların daha çok ebeveyn gözetimi altında olmasına, özellikle çocuğun okul seyahatinin ebeveynle bağımlı olarak gerçekleştirmesine neden olmaktadır. Dolayısıyla bu durum çocukların fiziksel çevresinde sahip olması gereken özgürlüklerinden mahrum etmekte (Hillman, 1999; Heurlin-Norinder, 1996; Tudor-Locke ve diğ.,2001), çocukların tv ve bilgisayar karşısında ise daha fazla zaman geçirmesine neden olmaktadır (Hillman, 1999). Çocukların bağımsız hareket etme olanağından mahrum olmaları, çocukların diğer insanlarla ve yaşlıları ile karşılaşma ve çevreyi kendi başlarına deneyimleme, keşfetme olanaklarından mahrum olmaları anlamına gelmektedir (Heurlin-Norinder, 1996).

Yapılan bir çok çalışma, çocuğun bağımsız mobilityisi son yıllarda İngiltere’de (Hillman ve diğ.1990; O’Brien ve diğ. 2000), Avusturalya’da (Tranter, 1993; Tandy, 1999; Malone, 2007), Amerika’da (Gaster, 1992) örnek olmak üzere bir çok ülkede azalmış olduğunu ortaya koymaktadır. Yapılan çalışmalara göre ebeveynlerin çocuğa refakatinde ve araba kullanımında artışına karşılık, okula yürüyerek ulaşan çocukların sayısında azalma görülmektedir(Hillman ve diğ, 1990; O’Brien ve diğ. 2000).

Gelişmekte olan ülkelerde çocuğun özgürce oyun oynama hakkı, çocuk iş gücü gibi faktörlerle kısıtlanırken (Punch, 2000), gelişmiş ülkelerde de çocuğun mekânsal hareket hakkı bir çok ülkede azalmaktadır (Kytta 2004; Hillman ve diğ.1990; O’Brien ve diğ. 2000; Tranter, 1993; Tandy, 1999; Gaster, 1992).

Bu çalışmalardan en bilineni Hilman ve arkadaşlarının (Hillman ve diğ. 1990) İngiltere’de yapmış olduğu çalışmadır. 1990 yılında yapılan bu çalışmada çocuğun bağımsız hareket edebilirliğinin 20 yıl içinde nasıl endişe verici şekilde azaldığı konusunda çeşitli örnekler vermekte, 1971 ile1990 yılları arasındaki okula gidiş ile ilgili farklara dikkat çekilmektedir. 1971 yılında İngiltere’de 7 ila 8 yaşındaki çocukların % 80’ninin okula ebeveyn gözetimi olmaksızın gitmesine izin verilirken, 1990 yılında bu sayı % 9 ‘a düşmüştür. Aynı çalışma, 9 yaşındaki çocukların bir çok açıdan daha bağımsız olabildiğine ancak bu çocukların ebeveyninden bağımsız olarak yalnızca yarısının karşıdan karşıya geçmelerine, üçte birinin okul dışı seyahatlerini gerçekleştirmelerine, onda birinden daha azının ise otobüs kullanmalarına izin verildiği

belirlenmiştir. Çalışmada 1971 yılında 9 yaş çocuklarının tüm bu konularda daha özgür olduğu belirtilmiştir (Hillman ve diğ, 1990).

Yapılan çalışmaya göre çocukların yaşamı okulda, evde, okul saatleri dışında zamansal olarak denetlenmektedir. Okul günlerinde okula seyahati bir yetişkin gözetiminde gerçekleştirilmekte, okulda ise kontrol öğretmene geçmekte, daha sonra ise kendi seçimlerinden ziyade ebeveyn tarafından tasdik edilmiş yerlere yine ebeveyn gözetiminde gerçekleştirilmektedir. Okulun olmadığı günlerde de benzer olarak çocuğun hareket hakkı sınırlandırılmaktadır (Hillman ve diğ. 1990).

1990 yılında artık birçok çocuk bisiklete sahipken, çok azına bunu ulaşım aracı olarak kullanımına izin verilmektedir (Hillman, 1999). Günümüzde daha az çocuğun yolun karşısına geçmesine, ya da bisikleti ile okuluna gitmesine izin verilmektedir (Heurlin-Norinder, 1996).

Hillman ve diğ. (1990) yaptığı çalışma 2010 yılında tekrar revize edimiştir. Bu çalışmanın sonuçlarına göre İngiltere’de ilkökul çağındaki çocukların sınırlanmış bir bağımsız hareket hakkına sahip olduğu belirlenmiştir. Bu çocukların büyük çoğunluğu (% 72) okullarına ebeveyn gözetiminde gitmektedir. Ortaokul çağındaki çocukların ise hala önemli ölçüde bağımsız hareket hakkı kısıtlanmaktadır. Dört çocuktan birine güneş battıktan sonra dışarı çıkma izni, yarısından azına ana yollarda bisiklet sürme izni verilmektedir. Ortaokul çağındaki çocukların % 13’ü okul ve ev arasındaki seyahatini ebeveyn gözetiminde gerçekleştirmektedir. İlkokul ve ortaokul çağındaki çocukların çoğunluğu okula yürüyerek gitmekte ancak çocukların çok az kısmının okula bisikleti ile gitmesine izin verilmektedir. İlkokul çağındaki çocukların % 32’si okula aileye ait araba ile giderken, ortaokul çağındaki çocukların %25’i okul servisi yada toplu taşıma ile gitmektedir. Yüksek bisiklet sahipliğine karşı ilkökul çağındaki çocukların %4’ü, ortaokul çağındaki çocukların ise % 3’ü okula bisikletle gidebilmektedir (Shaw ve diğ. 2013).

Bunun nedenlerinden en başlıcası araba sahipliğindeki artışlardır. Çalışmanın ilk yapıldığı 1971’den itibaren ait araba sahipliği artmış olduğu tespit edilmiştir. Artık İngiltere ve Almanya da altı çocukta yaklaşık beşi arabası olan bir evde yaşamakta, birçok çocuk okuldan eve ya da daha uzak yerlere ailenin sahibi olduğu araba ile gidebilmektedir. Ancak bu fayda ve kolaylıklar çocuğun özerkliğine sınırlama ve kısıtlamalara ve aynı zamanda ebeveynlerin çocuklara eşlik etme zamanlarında artışa neden olmakta bu da dolaylı olarak çocuğun sağlığına zarar vermektedir (Hillman ve diğ.1990).

İngiltere’de yapılan başka bir çalışmada ise çocukların ancak % 47’sinin ebeveyn gözetimi olmadan seyahat edebildiğini, çocukların yaklaşık % 25’inin ise ebeveynlerinin arabası ile seyahat ettiklerini göstermektedir. Çalışmanın sonuçları okula ebeveyninden bağımsız yürüyerek giden ilkökul çağı çocuklarının Hillman ve arkadaşlarının (Hillman ve diğ. 1990) yaptığı çalışmadan beri azaldığını göstermektedir. Hillmanın çalışmasında oran % 94 iken, burda % 54 dür (O’Brien ve diğ. 2000).

Castelli ve arkadaşları (Castelli ve diğ. 2007) tarafından yapılan bir çalışmaya göre 8-12 yaşındaki çocukların % 26’sı düzenli olarak okula yürüyerek gitmektedir. Bunların % 58’i kız, % 42’si erkektir. Ancak haftanın her günü okula yürüyerek giden çocukların

oranı % 15'tir. Çocukların % 9'u haftada 3 ya da 4 kez yürüyerek okula gitmektedir. % 61'i ise hiçbir zaman okula yürüyerek gitmediğini belirtmiştir.

İtalya da 7-12 yaş çocukların % 71'i okul ve ev arasındaki ulaşımını her zaman ebeveyn gözetiminde gerçekleştirmektedir (Prezza ve diğ. 2001).

Ancak, Scotland'da yapılan başka bir çalışmanın sonuçlarına göre ise çalışmaya katılan çocukların % 86'sı ebeveynlerden bağımsız seyahat edebilmekte, % 25'i yürüyerek, % 15'i okul taşıtı ya da kamusal taşıtla okula seyahat etmekte, yalnızca % 1'i ebeveyne ait araba ile seyahat etmektedir (Ross, 2007).

Başka bir çalışmaya göre Finlandiya'lı çocukların Batı Avrupa ve Almanya özellikle İngiltere'deki kendi yaşlılarından daha özgür olduğunu ortaya koymuştur (Kyttä, 1997).

Amsterdam'da yapılan bir çalışma çocukların neredeyse üçte birinin dışarda zaman geçirmedikleri, birçok çocuğun ise arkadaşları ile evlerinde oyun oynamadıklarını göstermektedir (Van der Spek ve Noyon, 1995).

2.5. Çocuğun Bağımsız Hareket Hakkını Etkiyene Faktörler

“Çocuğun bağımsız oyuna erişimindeki en önemli faktör, oyun olanaklarının kamusal tedariki değil ebeveynlerin çocuğun güvenliği konusundaki endişeleri ve çocukluğun doğasındaki değişimdir” (Valentine ve McKendrick,1997).

Kentin büyüklüğü ve yoğunluğu bağımsız hareket hakkı ile ilişkilidir. Kırsal ve düşük yoğunluktaki yerleşmelerde yaşayan çocukların yüksek yoğunluktaki yerleşmede yaşayanlardan daha özgür, dış mekandaki aktivitelerinin daha yüksek olduğu çalışmalarla belirlenmiştir (Heurlin-Norinder, 1996; Jones, 2000; Kyttä, 1997; Van der Spek ve Noyon, 1997; O'Brien ve diğ. 2000).

Ancak yapılan bir çalışmada kent, kırsal yada kent yerleşmelerde çocukların ebeveynlerden bağımsız ya da ebeveyne bağımlı seyahatlerinde önemli bir farklılıklar bulunmamıştır. Yolda karşıdan karşıya geçmek, boş zaman aktiviteleri ve okuldan eve yalnız başına dönme konusunda topluluklar arasındaki farklılıklar azdır. Bu alanlardaki bu belirtilen aktiviteleri yapmaya izin verilen çocukların oranları oldukça yüksektir ve %88 ile % 100 arasında değişmektedir. Ancak bu farklı yerleşme alanlarında yolda bisiklet sürme ve karanlıktan sonra dışarı çıkma konusunda çocuklara verilen izinler konusunda önemli farklılıklar vardır. Kentlerde bu aktivitelerde çocukların % 35'ine izin verilirken, kırsal yerleşmelerde çocukların % 92'sine izin verilmektedir (Kyttä, 1997).

Çocuğun bağımsız hareket hakkını etkileyen başka bir faktör cinsiyettir. Kent ve kırsal yerleşmelerde erkek çocuklar kız çocuklarına oranla daha özgürdür ve erkekler genel olarak seyahatlerini bağımsız olarak yapmaktadır. Ebeveynlerce kız çocuklara getirilen kısıtlamalar daha yüksektir (Hilman ve diğ.,1990; Kyttä, 1997; Castelli ve diğ. 2007; Valentine ve McKendrick,1997).

Prezza ve arkadaşlarının (Prezza ve diğ. 2001) İtalya, Roma'da yaptığı çalışmanın sonuçlarına göre en fazla bağımsızlığa sahip çocuklar yaşı büyük, erkek ve avluya sahip, park yakınında ve yeni komşuluklarda yer alan apartman yapılarında yaşayan çocuklardır.

Bağımsız hareket hakkı kısıtlamaları en çok küçük çocukları, kızları (Hillman ve Adams, 1992; Prezza ve diğ. 2001) ve etnik azınlıktaki çocukları etkilemektedir (O'Brien ve diğ. 2000).

Konut yakın çevresinin ve mahallenin trafik açısından güvenliği de bağımsız hareket hakkını etkileyen diğer bir faktördür (Bjorklid, 2002; Prezza ve diğ.2001).

2.6. Çocuğun Kentsel Mekanda Bağımsız Hareket Hakkı ve Suç Korkusu

Daha önce de belirtildiği gibi ebeveynlerin çocuklarına yönelik güvenlik endişeleri trafik güvenliği ve yabancılardan kaynaklanan güvenlik yani suç korkusu olmak üzere iki nedenden kaynaklanmaktadır (Leden ve diğ., 2014).

Günümüzde kentsel alanlarda araba sahipliğindeki artışa bağlı olarak, sokak trafiği ve taşıt hızındaki artışlar nedeniyle çocuğun bağımsız hareketi önemli ölçüde sınırlandırılmaktadır. Yerleşim alanları motorlu trafikten özgür olmadığı, taşıtlar yavaş sürmediği ya da taşıt sürücüleri çocukları göz önünde bulundurmadığı sürece ebeveynler çocuklarının dışarda yalnız oynamasına izin vermemektedir. Bunun kaçınılmaz sonucu olarak çocukların bağımsız hareketi imkansız hale gelmiştir (Hüttenmoser 1991).

Hillman ve arkadaşlarının (Hillman ve diğ. 1990) yaptıkları çalışmanın sonuçlarına göre motorlu taşıt trafiğindeki artış çocukların bağımsız hareketinin azalmasında birinci derecede sorumlu faktördür. Paradoksal olarak taşıt trafiğinden kaynaklanan tehlikelerdeki artış, ebeveynleri özellikle küçük yaşta çocuklarına kentsel mekanda eşlik etmeye yönlendirmektedir (Hillman ve diğ.1990)

Trafikten korunmuş yerleşim alanlarında ebeveynlerin % 1'i, sokak trafiğinin hafif olduğu, sürücülerin çocuğa karşı dikkatli olduğu çevrelerde ailelerin yalnızca % 6'sı çocuğun dışarda yalnız oynamasına izin vermemektedir (Hüttenmoser, 1991).

Norrinder(1996) tarafından İsveç'te dört farklı planlanmış yerleşim yerinde yapılan çalışmanın sonuçlarına göre yerel çevreyi kullanım ve deneyimlenmesinde trafik önemli bir etkindir ve çalışmanın sonuçlarına göre fiziksel çevrenin planlanması çocuğun bağımsız hareketini etkilemektedir. Trafik ayrımının yapıldığı alanlarda, trafiğin daha yoğun olduğu yerlere nazaran ebeveynler daha az endişeli iken, çocuklar nerde yaşadıklarına bakmaksızın mutludurlar.

Yalnızca trafik değil park etmiş araçlar da çocukların oyun mekanının azalmasından sorumludur (Vercesi ve Iannacone, 1995; Tandoğan, 2011), yollara park etmiş araçlar çocukların sokak mekanını tüm genişliğince kullanılmasına engel olmakta, bir bakıma hareketini engellemektedir.

Çocuğun bağımsız hareketinin azalmasından sorumlu diğer etken ebeveynlerin çocuklarının saldırı, taciz, kaçırılma, tecavüz vb. benzeri olaylara maruz kalacağı düşüncesiyle geliştirdikleri yabancılardan kaynaklanan korkuları, yani suç korkusudur.

Suç korkusu “bir suça ya da kişinin suç ile ilişkilendirdiği sembollere karşı geliştirdiği bir duygusal korku veya endişe reaksiyonu” olarak tarif edilmektedir (Ferraro, 1995: 23).

Yabancı tehlikesi çocuğun kamusal mekanda hareket ve aktivitelerini sınırlandırmakta, bu ise bağımsızlık, sosyal etkileşimin azalması ve sağlık sorunları gibi bir çok soruna neden olmaktadır (Stokes, 2009).

Stokes’e (2009) göre yabancı tehlikesi ya da yabancılara yönelik suç korkusu “eğitim ve medyada son on yılda geliştirilmiş moda bir sözcük olarak” tanımlanabilir. Gerçek çıkış noktası açık olmadığından çocuğa yönelik muhtemel tehlike olarak anılmaktadır”.

Çalışmalara göre İngiltere’ de çocuk kaçırılması ebeveynlerin en büyük korkularından biridir. Bu korku son yıllarda birçok ebeveyn tarafından medya aracılığıyla büyütülerek farkına varılmıştır(Stokes, 2009).

Ebeveynlerin çocuğun güvenliği açısından suça yönelik korkularının artışıdaki zamansal değişiklikleri gösteren çalışmalar ile azalan çocuğun bağımsız hareketi arasındaki ilişkiyi ortaya koyan ve çocuklara yönelik yabancılar tarafından gerçekleştirilen kaçırma, hırsızlık, saldırı, cinayet suçların zamansal değişikliklerini gösteren kanıtlar yetersizdir (Zubrick ve diğ. 2010; Hillman,1999).

Suç korkusu ile ilgili çalışmalar genel olarak kadın ve yaşlılar üzerinde yoğunlaşmaktadır ve çocuklar konusunda çalışmalar çok azdır (Pain, 2006).

Ancak Avustralya’da yapılmış olan birçok çalışma ebeveynlerin yabancı kaynaklı tehlikeleri çocuğun bağımsız hareketi açısından bir engel olarak tanımlamaktadır (Tandy, 1999; Timperio, ve diğ. 2004; Veitch ve diğ, 2006).

Başka bir çalışmaya göre okula ebeveyninden bağımsız gidemeyen çocukların ebeveynleri buna neden olarak %64 oranında trafik tehlikesini, % 90 oranında yabancı tehlikesini göstermiştir (Joshi, ve diğ. 1999).

Pain (2006) suç korkusunu ebeveynler için çocuğun masumiyet ve saflığına karşı yapılan gerçekten çok sembolik bir kavram olarak açıklamaktadır. Yabancı tehlikesi kötü cadı ya da öcünün modern simgesi olarak görülebilir (Aktaran: Stokes, 2009; Orijinal: Pain, 2006).

VicHealth tarafından yapılan son bir çalışmaya göre çalışmaya katılan katılımcıların % 38 i eğer çocuklar ebeveyn gözetimi altında seyahat ederlerse yabancılar tarafından kaçırılacakları konusunda büyük bir riskin olduğunu düşünmektedir. Aynı çalışmaya göre katılımcıların % 63’ü ilköğretime giden çocukların yetişkin gözetimi olmaksızın seyahat etmelerine izin verilmemelidir (Zubrickve diğ. 2010).

Yapılan başka bir çalışmanın sonuçlarına göre ise 5-11 yaş arasındaki çocukların % 40’ına evlerinin dışında oyun oynamalarına izin verilmemektedir. Nüfusun % 85’i son 10 yılda bir suça maruz kalma riski artmıştır. 10 kişiden 3’ü suçtan korunma amacıyla kamusal taşıtları kullanmaktan ya da yürümekten ziyade kendi taşıtlarını kullanmaktadır (Hillman, 1999).

Pain (2006) tarafından son bir yıl içinde suç mağduru çocuklarla bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya göre erkeklerin %35'i kızların % 58'i suç korkusu yüzünden endişelidir. Erkeklerin % 48'i, kızların % 60'ı bazı yerleri korkutucu bulmakta, erkeklerin % 35'i, kızların % 40'ı bazı mekanlardan bu korku yüzünden sakınmaktadır. Mağduriyetin ve korkunun en yüksek olduğu alanlar ise okul ve sokaktır. Ayrıca çalışmaya göre bir çok çocuk mağduriyeti özel ya da yarı özel mekanlarda ya da insanların birbirini çok iyi tanıdığı kamusal mekanlarda meydana gelmektedir (Pain, 2006).

Başka bir çalışmaya göre okula ebeveyninden bağımsız gidemeyen çocukların ebeveynleri buna neden olarak %64 oranında trafik tehlikesini, % 90 oranında yabancı tehlikesini göstermiştir. Çocuklar ise ebeveynlerden daha az yabancı tehlikesini ifade etmiş, trafik tehlikesini daha fazla ifade etmişlerdir. Okula ebeveyne bağımlı olarak seyahat eden çocukların üçte ikisi trafik tehlikesinden bahsederken, okula ebeveyninden bağımsız giden çocukların yarısı trafik tehlikesinden bahsetmiştir. Çocukların yalnızca % 31' i yabancı tehlikesinden bahsetmiştir (Joshi, ve diğ. 1999).

3. Çalışma Alanı

Çalışma alanı kentleşmenin getirdiği sorunları belirgin bir şekilde yaşayan tarihi bir kent merkezi olan ve Tarihi Yarımada'da bulunan Küçük Ayasofya Mahallesi'dir. Alan çeşitli tarihi ve turistik yapıları ve diğer turistik yerlere yakınlığı ile bir turizm alanı konumundadır.

Küçük Ayasofya Mahallesi kalabalık, heterojen nüfus yapısına sahip, kırdan kente göç edenlerin tercih ettikleri bir geçiş alanı ve aynı zamanda bir çalışma alanı bu nedenle suç oranının yüksek olduğu kent merkezinde yer alan bir konut alanıdır (Tandoğan, 2011).

Ergun ve Dünder tarafından yapılan bir çalışma İstanbul'un tarihi kent merkezi olan Tarihi Yarımada'da özellikle konut alanlarının bulunduğu alanlar fonksiyonel ve sosyal bir değişim içinde olduğu ortaya koymaktadır. Konut yapıları otel, pansiyon gibi turizm servisine dönüştürmeye yönelik bir değişim içindedir (Ergun ve Dünder, 2004). İstanbul'da özellikle tarihi kent merkezlerindeki konut alanlarında gözlemlenen fonksiyonel ve sosyal değişim bu alanda da gözlemlenmektedir.

İstanbul'un tarihi kent merkezi olan Tarihi Yarımada'da süren bu ekonomik, fonksiyonel ve sosyal değişiminin iki kaynağı vardır. İlki küçük imalat sanayinin kent merkezi dışına taşınma kararıdır. Bu eski kent merkezinde boş yapıların artışına neden olmuştur. Değişimin ikinci kaynağı ile alandaki konut alanlarının plansız olarak turizm servis alanı ve ticari aktivite alanına dönüşümüdür. En büyük değişim konuttan diğer diğer sektörlere olan dönüşümdür. Bu durum alanın heterojen bir nüfus yapıya sahip olmasına bu da ebeveynlerin özellikle suç korkusunda artışa neden olmaktadır.

İstanbul'da Küçük Ayasofya'da 2011 yılında gerçekleştirilen bir çalışma bu tip yerleşim alanlarındaki trafik ve suç korkusu ile ilgili sonuçları sunmaktadır (Tandoğan, 2011). Çalışmaya katılan ebeveynlerin büyük bir kısmı (% 56) yerleşme alanı ilgili çocukları

açısından şikâyetlerinin ve endişelerinin bulunduğunu belirtmişlerdir. Çocuklar açısından en sıklıkla belirtilen şikâyet hırsızlık, çocuk tacizi ve gasp gibi suç olayları ve madde bağımlıları nedeni ile yerleşmenin çocuklar için yabancı insanlar açısından güvenli olmaması nedeniyle yaşanan suç korkusudur. İkinci endişe ise ebeveynlerin alanı taşıt trafiği açısından yeterince güvenli bulmamalarıdır. Çalışmanın sonuçlarına göre taşıt trafiği ve suç korkusu nedeni ile çalışmaya katılan çocukların % 32'si okula % 39'u çocuk oyun alanına ebeveynle yürüyerek gitmektedir. Yerleşme alanında sokakların oyun alanı olarak kullanımı yüksektir. Ancak ebeveynlerce yerleşme alanındaki sokaklar taşıt ve suç korkusu nedeni ile çocuğa güvenli ve oyunlarına imkan sağlayacak mekânları sunamadığından çocukların büyük kısmı sokakta da ebeveynin gözetiminde oyun oynamaktadır. Ayrıca sokakların otopark olarak kullanılması da sokağın çocuklarca tüm genişliği ile kullanılamamasına, özgürce oyun oynayamamasına neden olmaktadır (Tandogan, 2011).

3.1. Çalışma Alanının Çocuğun Fiziksel Çevresini Oluşturan Mekanlar Açısından İrdelenmesi

Küçük Ayasofya Mahallesi çeşitli tarihi ve turistik yapıları ve diğer turistik yerlere yakınlığı ile bir turizm alanı konumundadır. Günümüzde mahallede bir çok konut fonksiyonu yerini turizme yönelik otel, pansiyon, restoran ve benzeri fonksiyonlara bırakmıştır (Altınçekiç ve diğ. 2010).

Trafik açısından özellikle konut alanlarının olduğu ara sokaklar işlek değildir. Ancak buranın turistik yer olması nedeni ile bu ara sokaklar otopark kullanılmakta ve birçok taşıt bu sokaklara park edilmektedir. Ancak bu rağmen sokaklarda oynayan çocuklar oranı yüksektir.

Resim 1. Sokaklara park etmiş araçlar

Resim 2. Mahallede yer alan otel, pansiyon ve apart oteller.

Resim 3. Sokaklarda oyun oynayan çocuklar (Tandoğan, 2011).

Resim 4. Sokaklarda oyun oynayan çocuklar (Tandoğan, 2011).

Mahallenin nüfusu 2016 nüfus sayımına göre 2642 (TÜİK, 2016) alanı yaklaşık olarak 25 hektardır¹ (İBB, 2008). Mahalle sınırları içinde bir ilköğretim tesisi yer almamakta, genel olarak ilköğretim yaşındaki çocuklar bitişik mahalle olan Şehsuvar Mahallesi'nde yürüme mesafesinde yer alan Kadırga İlköğretim Okulu'na devam etmektedir.

¹(İstanbul iline ait fotogrametrik yöntemle üretilen 1/1000 ölçekli sayısal halihazır haritalar üzerinden hesaplanmıştır).

Küçük Ayasofya Mahallesi'ndeki çocukların devam ettiği Kadirga İlköğretim Okulu'nun bahçesi sert zeminden oluşmaktadır. Okul bahçesi buna ek olarak bir basketbol sahasına sahiptir. Okulun toplam ilköğretim tesis alanı 3568 m², bina taban alanı 1306 m²'dir.

Resim 5. Kadirga İlköğretim Okulu ve bahçesi.

Mahalle sınırları içinde iki adet çocuk oyun alanı mevcuttur ancak çocukların büyük bir kısmı Şehsuvar Mahallesi'nde yer alan Kadirga Parkı'na gitmektedir. Mahallede bulunan çocuk oyun alanlarının tümü ve çocukların büyük kısmının gittiği Kadirga Parkı geleneksel çocuk oyun alanlarıdır.

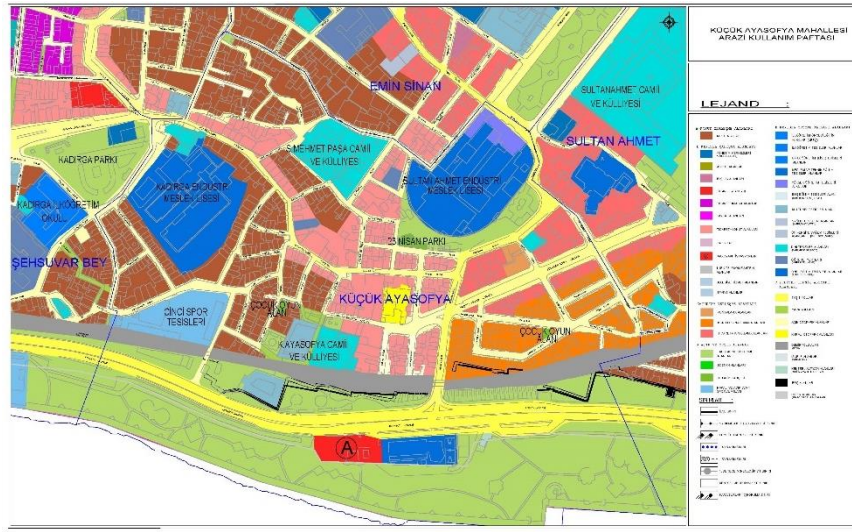
Resim 6. Çayiroğlu Sokak üzerindeki çocuk oyun alanı.

Resim 7. 23 Nisan Parkı.

Resim 8. Şehsuvar Mahallesi'nde yer alan Kadırga Parkı.

Resim 9. Küçük Ayasofya Mahallesi (İBB, 2003).

4. Yöntem

Çalışmanın yöntemi alan çalışmasıyla tarama araştırmasından oluşmaktadır. Çalışmanın ilk aşamasında çocuğun kentsel mekanda bağımsız hareket edebilirliği ile ilgili literatür çalışması yapılmıştır.

Çalışmanın ikinci aşamasında Küçük Ayasofya Mahallesi çocuğun fiziksel çevresini oluşturan mekanlar açısından incelenmiştir. Bu amaçla çalışma alanına ait veriler ilgili gerekli bilgiler yerinde yapılan inceleme, fotoğraf çekimi vb. çalışmalar ile ortaya konmuş, ayrıca alana ait mekansal hesaplamalar yapılmıştır.

Çalışmanın üçüncü aşamasında bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Anket çalışması Küçük Ayasofya Mahallesi'nde ikamet eden rastgele seçilmiş 7-14 yaş arasında çocuğu olan ebeveynlerle yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Anket bulguları SPSS ile analiz edilmiştir.

Bu çalışma kapsamında 2016 nüfus sayımına göre nüfusu 2642 olan Küçük Ayasofya mahallesinde tüm yaşayan konutlara ulaşılmaya çalışılmış, 7-14 yaşa arasında çocuğu bulunan ve ankete katılmak isteyen tüm ebeveynlerle çalışma gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonunda 110 ebeveyn anketine ulaşılabilmiştir. Çalışmanın

temsil gücü düşük olabilir. Çünkü her konutta tek seferde anket çalışması yapılması planlanmıştır. Ulaşılan bazı konutlarda karşılaşılan bireylerin çocuklarının olmaması ya da 7-14 yaş arasında çocuklarının olmaması nedeniyle anket yapılamamıştır. Evinde olmayan, çalışan bazı ebeveynlere de ulaşılammıştır. Ulaşılan ebeveynlerin bir kısmı ise ankete katılmak istememiştir. TUİK (2016) adrese dayalı kayıt sistemine göre nüfusu 2642 olan Küçük Ayasofya Mahallesi'nde ortalama hane büyüklüğü 4 olarak alındığında mahallede 660 hane bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma ile gerçekleştirilen 110 anket ile 110 haneye ulaşıldığı dikkate alınırsa çalışma kapsamında gerçekleştirilen anket sayısı, mahallenin % 16,6'sını temsil etmekte olduğu görülmektedir.

Anket, çocuğun fiziksel çevresini oluşturan sokak, okul, çocuk oyun alanlarında ve bu alanlar arasındaki ulaşımında bağımsız hareket hakkına ne kadar sahip olduğunun ve bunun suç korkusu ile ilişkisini belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır.

5. Araştırmanın Sonuçları

5.1. Anket çalışmasına katılan ebeveynlere yönelik bilgiler

Anket çalışmasına katılan toplam 110 ebeveynlerin % 80,9'unu kadınlar, % 19,1'ini erkekler oluşturmaktadır (Tablo 1). Yaş ortalaması incelendiğinde ebeveynlerin en büyük oranda 31-40 yaş arasında (% 42,7) olduğu görülmektedir (Tablo 2).

Tablo 1. Ebeveynlerin cinsiyeti

	Cevaplar	Yüzde olarak cevaplar
Kadın	89	80,9
Erkek	21	19,1
Toplam	110	100

Tablo 2. Ebeveynlerin yaş ortalaması

	Cevaplar	Yüzde olarak cevaplar
Belirtilmemiş	9	8,2
20-30 yaş arası	31	28,2
31-40 yaş arası	47	42,7
41-50 yaş arası	17	15,5
51-60 yaş arası	6	5,5
Toplam	110	100

Eğitim düzeyi incelendiğinde ankete katılan ebeveynlerin büyük oranda ilköğretim mezunu (% 50,9) olduğu görülmektedir. Okuryazar olmayan ebeveynlerin oranı % 16,4 olup ikinci sırada, üniversite ve üstü mezunu ebeveynlerin oranının % 1,8 ile en son sırada geldiği görülmektedir (Tablo 3). Yerleşme alanında yaşayan ve çalışmaya katılan ebeveynlerin eğitim düzeyi düşüktür.

Tablo 3. Ebeveynlerin eğitim düzeyi

	Cevaplar	Yüzde olarak cevaplar
Belirtilmemiş	2	1,8
Okuryazar	11	10
Okuryazar değil	18	16,4
İlkokul mezunu	56	50,9
Ortaokul mezunu	12	10,9
Lise mezunu	9	8,2
Üniversite mezunu ve üstü	2	1,8
Toplam	110	100

Ebeveynlerin meslekleri incelendiğinde ankete katılan ebeveynlerin büyük oranda ev hanımı (% 76,4) olduğu görülmektedir (Tablo 4).

Tablo 4. Ebeveynlerin mesleği

	Cevaplar	Yüzde olarak cevaplar
Belirtilmemiş	1	0,9
Serbest meslek	4	3,6
İşçi	5	4,5
İşsiz	3	2,7
Ev hanımı	84	76,4
Esnaf	9	8,2
Diğer	4	3,6
Toplam	110	100

5.2. Ebeveyne göre mahalle: Güvenli mi? Değil mi?

Küçük Ayasofya Mahallesi'nde ebeveynlerin % 57,2'si oturdukları mahalleyi çocukları açısından güvensiz ya da çok güvensiz bulmakta, % 39,1'i ise güvenli, % 1,8'i çok güvenli bulmaktadır. Ankete katılan ebeveynlerin % 1,8'i ise bu konuda herhangi bir yorum yapmamıştır (Tablo 5).

Tablo 5: Mahalle Güvenliği

	Cevaplar	Yüzde olarak Cevaplar
Çok güvenli bir mahalle	2	1,8
Güvenli bir mahalle	43	39,1
Güvenli bir mahalle değil ve ya çok güvensiz	63	57,2
Yorum yok /Bilmiyorum	2	1,8
Toplam	100	100

5.3. Ebeveynlerin sokağa ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi

Ebeveynlerin sokağa ilişkin ilk soruya verilen cevapların değerlendirilmesine göre ebeveynlerin % 76,4'ü çocuğunun tek ya da arkadaşlarıyla sokakta oyun oynamasına izin vermemekte, ancak kendilerinin gözetiminde oyun oynamasına izin vermektedir. Ebeveynlerin yalnızca % 22,7'si ise çocuklarının sokakta tek başına ya da arkadaşlarıyla oyun oynayabileceğini belirtmiştir (Tablo 6).

Bir önceki soruda oturdukları mahalleyi güvenli/ çok güvenli olarak tanımlayan ebeveynlerin oranı % 40,9 iken (Tablo 5) aynı ebeveynlerin yalnızca % 22,7'sinin çocukları sokakta tek başına ya da arkadaşlarıyla oyun oynayabilmektedir.

Tablo 6: Ebeveynlerin sokağa ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi

	Cevaplar	Yüzde olarak Cevaplar
Çocuğumun sokakta tek başına ya da arkadaşlarıyla oyun oynamasına izin vermiyorum ancak sokakta benim gözetimde oynayabilir	84	76,4
Çocuğumun sokakta tek başına ya da arkadaşlarıyla oynayabilir	25	22,7
Diğer	1	0,9
Toplam	110	100

Sokakta çocuklarının tek ya da arkadaşlarıyla oyun oynamasına izin verilmemesinin nedenlerinin öğrenmesine yönelik çoktan seçmeli soruya verilen cevaplara göre ebeveynlerin % 66,4'ü çevrede yaşanmış/yaşanmakta olan hırsızlık, çocuk tacizi ve gasp gibi suç olayları, çevredeki madde bağımlıları ve yabancı insanların varlığı nedeniyle çocuklarının sokakta kendisinden bağımsız olarak oyun oynamasına izin vermemektedir. Ebeveynlerin % 23,6'sı ise sokaklardaki taşıt trafiği, % 2,7'si çocuğun yaşı küçük olması nedenleri ile çocuklarının sokakta kendisinden bağımsız olarak oyun oynamasına izin vermemektedir (Tablo 7).

Tablo 7: Ebeveynlerin sokakta çocuklarının kendilerinden bağımsız tek ya da arkadaşlarıyla oyun oynamasına izin vermemesinin nedenlerin ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi

	Cevaplar	Yüzde olarak Cevaplar
Sokaklardaki taşıt trafiği	26	23,6
Çevrede yaşanmış/yaşanmakta olan hırsızlık, çocuk tacizi ve gasp gibi suç olayları, çevrede madde bağımlıları ve yabancı insanların varlığı	73	66,4
Çocuğun yaşının küçük olması	3	2,7
Diğer	2	1,8

* Bu soruda ebeveynler birden fazla seçeneği işaretleyebildiklerinden verilen cevapların yüzdeleri, her şık için ayrı ayrıdır ve sadece evet cevaplarını karşılar.

5.4. Ebeveynlerin çocuk oyun alanlarına ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi

Ebeveynlerin çocuk oyun alanlarına ilişkin verilen cevaplarının değerlendirilmesine göre ebeveynlerin % 76,4'ü çocuğunun tek ya da arkadaşlarıyla çocuk oyun alanında oyun oynamasına izin vermemekte, ancak kendilerinin gözetiminde oyun oynamasına izin vermektedir. Ebeveynlerin yalnızca % 16,4'ü çocuklarının çocuk oyun alanında tek başına ya da arkadaşlarıyla oyun oynamasına izin vermektedir (Tablo 8).

Tablo 8: Ebeveynlerin çocuk oyun alanlarına ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi

	Cevaplar	Yüzde olarak Cevaplar
Çocuğumun çocuk oyun alanında tek başına ya da arkadaşlarıyla oyun oynamasına izin vermiyorum ancak benim gözetimde oynayabilir	84	76,4
Çocuğumun çocuk oyun alanlarında tek başına ya da arkadaşlarıyla oynayabilir	18	16,4
Diğer	7	6,4
Yorumsuz	1	0,9
Toplam	110	100

Çocuk oyun alanında çocuklarının tek ya da arkadaşlarıyla oyun oynamasına izin verilmemesinin nedenlerinin öğrenmesine yönelik çoktan seçmeli sorunun cevaplarına göre ebeveynlerin en büyük oranda (% 72,7) çocuk oyun alanı çevresinde yaşanmış/yaşanmakta olan hırsızlık, çocuk tacizi ve gasp gibi suç olayları; çevredeki madde bağımlıları ve yabancı insanların varlığı nedeni ile çocuklarının çocuk oyun alanında kendisinden bağımsız olarak oyun oynamasına izin vermemekte olduğu görülmektedir. Ebeveynlerin % 10'u ise çocuk oyun alanı çevresindeki taşıt trafiği, % 4,5'i çocuğunun yaşı küçük olması nedenleri ile çocuklarına çocuk oyun alanında kendisinden bağımsız olarak oyun oynamasına izin vermemektedir (Tablo 9).

Tablo 9: Ebeveynlerin çocuk oyun alanında çocuklarının kendilerinden bağımsız tek ya da arkadaşlarıyla oyun oynamasına izin vermemesinin nedenlerin ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi

	Cevaplar	Yüzde Cevaplar	olarak
Çocuk oyun alanının çevresindeki taşıt trafiği	11	10	
Çocuk oyun alanı çevresinde yaşanmış/yaşanmakta olan hırsızlık, çocuk tacizi ve gasp gibi suç olayları; madde bağımlılarının ve yabancı insanların varlığı	80	72,7	
Çocuğun yaşının küçük olması	5	4,5	
Diğer	3	2,7	

* Bu soruda ebeveynler birden fazla seçeneği işaretleyebildiklerinden verilen cevapların yüzdeleri, her şık için ayrı ayrıdır ve sadece evet cevaplarını karşılar.

5.5. Ebeveynlerin çocuk oyun alanlarına ulaşımına ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi

Ankete katılan ebeveynlerin % 75,5'i çocuklarının mahallede bulunan çocuk oyun alanlarına tek ya da arkadaşlarıyla kendisinden bağımsız gitmesine izin vermemektedir. Ebeveynlerin yalnızca % 19,1'i çocuklarının kendisinden bağımsız tek ya da arkadaşlarıyla çocuk oyun alanına gitmesine izin vermektedir (Tablo 10).

Tablo 10: Ebeveynlerin çocuk oyun alanlarına ulaşımına ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi

	Cevaplar	Yüzde Cevaplar	olarak
Çocuğumun çocuk oyun alanına tek başına ya da arkadaşlarıyla gitmesine izin vermiyorum ancak benim gözetimimde gidebilir	83	75,5	
Çocuğum tek başına ya da arkadaşlarıyla, benden bağımsız olarak çocuk oyun alanına gidebilir	21	19,1	
Diğer	2	1,8	
Yorumsuz	4	3,6	
Toplam	110	100	

Ankete katılan ebeveynlerin çocuklarının kendisinden bağımsız tek ya da arkadaşlarıyla çocuk oyun alanına gitmesine izin vermemesinin nedenleri sırasıyla çocuk oyun alanı çevresinde yaşanmış/yaşanmakta olan hırsızlık, çocuk tacizi ve gasp gibi suç olayları; madde bağımlılarının ve yabancı insanların varlığı (% 73,6), sokak ve mahalledeki taşıt trafiği (% 20), çocuğun yaşının küçüklüğü (% 5,5), çocuk oyun alanının eve uzak olması (% 0,9) olarak sıralanmaktadır (Tablo 11).

Tablo 11: Ebeveynlerin çocuklarının çocuk oyun alanına kendisinden bağımsız tek ya da arkadaşlarıyla gitmesine izin vermemesinin nedenlerine ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi

	Cevaplar	Yüzde Cevaplar	olarak
Sokak ve mahalledeki taşıt trafiği	22	20	
Çocuk oyun alanı çevresinde yaşanmış/yaşanmakta olan hırsızlık, çocuk tacizi ve gasp gibi suç olayları; madde bağımlılarının ve yabancı insanların varlığı	81	73,6	
Çocuğun yaşının küçük olması	6	5,5	
Çocuk oyun alanı eve uzak	1	0,9	
Diğer	2	1,8	

* Bu soruda ebeveynler birden fazla seçeneği işaretleyebildiklerinden verilen cevapların yüzdeleri, her şık için ayrı ayrıdır ve sadece evet cevaplarını karşılar.

5.6. Ebeveynlerin okula ulaşımına ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi

Ankete katılan ebeveynlerin cevaplarına göre çocukların % 69,1'i okula ulaşımı ebeveynle ile birlikte yürüyerek gerçekleştirmektedir. Çocukların yalnızca %16,4'ü okula ebeveyninden bağımsız tek ya da arkadaşlarıyla birlikte yürüyerek ya da bisikleti ile gidebilmektedir. Çocukların % 6,4'ü ise okula servis ile % 4,5'i aileye ait otomobil ile gitmektedir (Tablo 12).

Tablo 12: Ebeveynlerin okula ulaşımına ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi

	Cevaplar	Yüzde Cevaplar	olarak
Çocuğum okula tek başına gitmesine izin vermiyorum, benimle yürüyerek gidiyor	76	69,1	
Çocuğum okula tek başına ya da arkadaşlarıyla yürüyerek/bisiklet ile gidiyor	18	16,4	
Çocuğum okula ailemize ait otomobil ile gidiyor	5	4,5	
Çocuğum okula servis ile gidiyor	7	6,4	
Diğer	3	2,7	
Yorumsuz	1	0,9	
Toplam	110	100	

Okula tek başına ya da arkadaşlarıyla ebeveyninden bağımsız gitmeye izin vermemenin nedenlerini öğrenmeye yönelik soruya verilen ebeveyn cevaplarının değerlendirilmesine göre ebeveynlerin % 68,2'si çevrede yaşanmış/yaşanmakta olan hırsızlık, çocuk tacizi ve gasp gibi suç olayları; madde bağımlılarının ve yabancı insanların varlığı, % 30'u çocuğun okul gitmesi için izlemesi gereken rota ve sokaklardaki taşıt trafiği, % 6,4'ü okulun eve uzak olması, % 1,8'i çocuğun yaşının küçük olması, % 1,8'i okul çevresinde bulunan yabancı insanların varlığı nedenleri ile çocuklarının okula kendisinden bağımsız tek ya da arkadaşları ile gitmesine izin vermemektedir (Tablo 13).

Tablo 13: Ebeveynlerin çocuklarının okula kendisinden bağımsız tek ya da arkadaşlarıyla gitmesine izin vermemesinin nedenlerine ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi

	Cevaplar	Yüzde Cevaplar	olarak
Okul gitmesi için izlemesi gereken rota ve sokaklardaki taşıt trafiği	33	30	
Çevrede yaşanmış/yaşanmakta olan hırsızlık, çocuk tacizi ve gasp gibi suç olayları; madde bağımlılarının ve yabancı insanların varlığı	75	68,2	
Çocuğun yaşının küçük olması	2	1,8	
Okul çevresinde bulunan yabancı insanların varlığı	2	1,8	
Okul eve çok uzak	7	6,4	
Diğer	4	3,6	

* Bu soruda ebeveynler birden fazla seçeneği işaretleyebildiklerinden verilen cevapların yüzdeleri, her şık için ayrı ayrıdır ve sadece evet cevaplarını karşılar.

5.7. Ebeveynlerin hava karardıktan sonra çocukların dışarıya çıkmasına izin vermesine ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi

Ebeveynlerin % 90'ı hava karardıktan sonra çocuklarının tek ya da arkadaşlarıyla dışarı çıkmasına izin vermemektedir. Hava karardıktan sonra çocuklarının tek ya da arkadaşlarıyla dışarı çıkmasına izin veren ebeveynlerin oranı yalnızca % 0,9'dur. Ebeveynlerin % 9,1'i bazen hava karardıktan sonra çocuklarının tek ya da arkadaşlarıyla dışarı çıkmasına izin vermektedir (Tablo 14).

Tablo 14: Ebeveynlerin hava karardıktan sonra çocukların dışarıya çıkmasına izin vermesine ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi

	Cevaplar	Yüzde Cevaplar	olarak
Hava karardıktan sonra çocuğumun tek ya da arkadaşlarıyla dışarı çıkmasına her zaman izin veririm	1	0,9	
Hava karardıktan sonra çocuğumun tek ya da arkadaşlarıyla dışarı çıkmasına bazen izin veririm	10	9,1	
Hava karardıktan sonra çocuğumun tek ya da arkadaşlarıyla dışarı çıkmasına hiçbir zaman izin vermem	99	90	
Toplam	110	100	

Ebeveynlerin hava karardıktan sonra çocuklarının tek ya da arkadaşlarıyla dışarı çıkmasına izin vermemesinin nedenini öğrenmeye yönelik soruya verilen cevapların değerlendirilmesine göre ebeveynlerin % 91,8'i mahallede yaşanmış/yaşanmakta olan hırsızlık, çocuk tacizi ve gasp gibi suç olayları, madde bağımlılarının ve yabancı insanların varlığı, % 0,9'u taşıt trafiği, % 0,9'u çocuğun yaşının küçüklüğü nedeni ile hava karardıktan sonra çocuklarının tek ya da arkadaşlarıyla dışarı çıkmasına izin vermemektedir (Tablo 15).

Tablo 15: Ebeveynlerin hava karardıktan sonra çocukların dışarıya çıkmasına izin vermemesinin nedenlerini öğrenmeye ilişkin cevaplarının değerlendirilmesi

	Cevaplar	Yüzde Cevaplar	olarak
Taşıt trafiği	1	0,9	
Mahallede yaşanmış/yaşanmakta olan hırsızlık, çocuk tacizi ve gasp gibi suç olayları, madde bağımlılarının ve yabancı insanların varlığı	101	91,8	
Çocuğun yaşının küçük olması	1	0,9	
Diğer	1	0,9	

5.8. Suç Korkusu ve Nedenleri

Ebeveynlerin daha önce suça maruz kalıp kalmadıklarını öğrenmek için sorulan soruya verilen cevapların değerlendirilmesine göre, daha önce suça maruz kalan ya da suça şahit olan ebeveyn sayısının oldukça az olduğu görülmektedir. Ebeveynlerin büyük çoğunluğu özellikle çocuk tacizi (% 33,6) ve çocuk kaçırma (% 35,5) gibi suçla ilişkin olayların konuşulduğunu duyduğunu belirtmişlerdir.

Çocuk tacizi, çocuk kaçırma, okul önlerinde okul harici kişilerce çocuğunuzun rahatsız edilmesi, madde bağımlıları alkollü şahıslarca tacize uğrama, hırsızlık ve trafik kazası olayları ile ilgili olarak bizzat kendisinin ve çocuğunun mağdur olduğunu söyleyen ebeveynlerin oranı sıfır ya da sıfıra yakındır. Aynı olaylarla ilgili olarak şahit olduğunu belirten ebeveynlerin en yüksek oranı % 13,6 ile madde bağımlıları alkollü şahıslarca tacize uğrama konusundadır. Komşu/tanıdığının başına geldiğini söyleyen ebeveynlerin en yüksek oranı % 24,5 ile hırsızlık konusundadır.

Çocuk tacizi, çocuk kaçırma, okul önlerinde okul harici kişilerce çocuğunuzun rahatsız edilmesi, madde bağımlıları alkollü şahıslarca tacize uğrama, hırsızlık ve trafik kazası olayları ile ilgili olarak medyadan duyduğunu söyleyen ebeveynlerin oranı da oldukça düşüktür.

Ancak bu soruya verilen cevaplar değerlendirildiğinde ebeveynlerin büyük oranda çocuk tacizi, çocuk kaçırma, okul önlerinde okul harici kişilerce çocuğunuzun rahatsız edilmesi, madde bağımlıları alkollü şahıslarca tacize uğrama, hırsızlık ve trafik kazası olayları ile ilgili olarak hiç bir fikirlerinin olmadığını belirttikleri görülmektedir (Tablo 16).

Tablo 16. Suç korkusunun nedenleri*

	Çocuk tacizi (%)	Çocuk kaçırma (%)	Okul önlerinde okul harici kişilerce çocuğunuzun rahatsız edilmesi (%)	Madde bağımlıları alkollü şahıslarca tacize uğramak (%)	Hırsızlık vb. (%)	Trafik kazası (%)
Bizzat siz/çocuğunuz mağdur	0	0	0	0	1,8	0,9
Şahit oldunuz	2,7	0,9	4,5	13,6	12,7	1,8
Komşunuzun/tanıdığının başına geldi	17,3	15,5	8,2	8,2	24,5	1,8
Konuşulduğunu duydunuz	33,6	35,5	15,5	29,1	12,7	10
Medyadan duydunuz	2,7	2,7	0	0	0,9	16,1
Fikrim yok	43,6	45,5	71,8	49,1	47,3	83,6

* Bu soruda ebeveynler birden fazla seçeneği işaretleyebildiklerinden verilen cevapların yüzdeleri, her şık için ayrı ayrıdır ve sadece evet cevaplarını karşılar.

6. Sonuç

Bu çalışmada kent merkezindeki konut alanlarında ebeveynlerin suç korkusunu ölçmek ve bu alanlarda çocuğun bağımsız hareket edebilme hakkına ne derece sahip olduğunun ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu nedenle araştırma alanı olarak kentleşmenin getirdiği sorunları belirgin bir şekilde yaşayan ve şu an konut alanlarının fonksiyonel ve sosyal bir değişim içinde olduğu tarihi bir kent merkezi olan ve Tarihi Yarımada'da bulunan Küçük Ayasofya Mahallesi seçilmiş ve burada yaşayan ebeveynlerle bir anket çalışması yapılmıştır.

Çalışmanın gerçekleştirildiği Küçük Ayasofya Mahallesi anketlerin değerlendirilmesine göre ebeveynler tarafından büyük oranda güvensiz bulunmaktadır (% 57,2). Ancak mahalleyi güvenli bulan ebeveynlerin oranı göz ardı edilecek kadar düşük değildir (40,9). Buna rağmen çalışma alanında sokakta ve çocuk oyun alanında oynama, okula ve çocuk oyun alanına seyahat ve hava karardıktan sonra dışarıda oyun oynama konusunda çocuğa bir takım kısıtlamalar getirilmektedir: Mahallede çocukların büyük oranı sokakta ve çocuk oyun alanında ebeveynlerden bağımsız tek ya da arkadaşlarıyla oyun oynayamamakta, okula ve çocuk oyun alanına ebeveynlerden bağımsız tek ya da arkadaşlarıyla yürüyerek gidememekte, çocukların neredeyse tamamına yakını hava karardıktan sonra dışarıda oyun oynayamamaktadır. Kısaca yerleşme alanında çocuklar sokakta, çocuk oyun alanında ve fiziksel çevresini oluşturan mekanlar arasındaki ulaşımında bağımsız hareket hakkına sahip değildir:

Ebeveynlerin % 76,4'ü sokakta ve çocuk oyun alanında çocuğunun tek ya da arkadaşlarıyla kendi gözetiminde olmadan oyun oynamasına, % 75,5'i mahallede bulunan çocuk oyun alanlarına çocuklarının tek ya da arkadaşlarıyla kendisinden

bağımsız gitmesine, % 69,1'i çocuklarının okula ulaşımının tek ya da arkadaşlarıyla kendisinden bağımsız gerçekleştirmesine, % 90'ı ise hava karardıktan sonra çocuklarının tek ya da arkadaşlarıyla dışarı çıkmasına izin vermemektedir.

Mahalleyi güvensiz bulan ebeveynlerin oranı (% 57,2) ile bu oranlar karşılaştırıldığında ebeveynlerin bir kısmının mahalleyi güvenli bulsa da çocuklarının bağımsız hareketliliğini kısıtladıkları anlaşılmaktadır.

Bağımsız hareketliliğin kısıtlanma sebeplerine bakıldığında en önemli nedenin çevrede yaşanmış/yaşanmakta olan hırsızlık, çocuk tacizi ve gasp gibi suç olayları, madde bağımlıları ve yabancı insanların varlığı diğer bir deyişle suç korkusu olduğu görülmektedir.

Çocukların tek ya da arkadaşlarıyla oyun oynamasına izin verilmemesinin en önemli nedeni sokakta % 66,4 ile suç korkusu, % 23,6 ile taşıt trafiği; çocuk oyun alanında % 72,7 ile suç korkusu, % 10 ile taşıt trafiğidir. Çocukların tek ya da arkadaşlarıyla ebeveynlerden bağımsız olarak çocuk oyun alanına gitmesine izin verilmemesinin en önemli nedeni % 73,6 ile suç korkusu, % 20 ile sokak ve mahalledeki taşıt trafiği; okula gitmesine izin verilmemesinin en önemli nedeni ise % 68 ile suç korkusu, % 30 ile taşıt trafiğidir. Hava karardıktan sonra çocuğun dışarıda oyun oynamasına izin verilmemesinin en önemli nedeni de % 91,8 ile suç korkusudur.

Ebeveynlerin suç korkularının nedeni incelendiğinde ise çocuk tacizi, çocuk kaçırma, okul önlerinde okul harici kişilerce çocuğunuzun rahatsız edilmesi, madde bağımlıları alkollü şahıslarca tacize uğrama, hırsızlık ve trafik kazası olayları ile ilgili olarak büyük oranda ebeveynlerin hiç bir fikirlerinin olmadığını belirttikleri görülmektedir. Sokakta ve çocuk oyun alanında oynama, okula ve çocuk oyun alanına seyahat ve hava karardıktan sonra dışarıda oyun oynama konusunda çocuğun serbest hareket hakkı ebeveynler tarafından büyük oranda suç korkusu nedeni ile kısıtlanırken suç korkusu ile ilgili ebeveynlerin korku kaynağı bulunmamaktadır. Yalnızca ebeveynlerin çocuk tacizi (% 33,6) ve çocuk kaçırma (% 35,5) konuları ile ilgili olarak konuşmaların olduğu ve bu konuşmaları duyduklarını belirtmişlerdir. Ancak yine de suç korkusu nedeni ile çocuğun bağımsız hareketliliğine yüksek oranda getirilen kısıtlamalar dikkate alındığında ebeveynlerin suç korkusuna ilişkin korku kaynaklarının bulunmaması araştırılması gereken bir konudur.

Çalışma alanı olan Küçük Ayasofya Mahallesi kentleşmenin getirdiği sorunları belirgin bir şekilde yaşayan ve şu an konut alanlarının fonksiyonel ve sosyal bir değişim içinde olduğu tarihi bir kent merkezi olan bir yerleşme alanıdır. Çalışmanın sonuçlarına göre Küçük Ayasofya Mahallesi örneğinde kent merkezindeki konut alanlarında ebeveynlerin çevreye duyduğu güvensizlik nedeni ile suç korkusuna sahip olduğu ve bu nedenle çocuğun bağımsız hareket edebilirliğini kısıtlamakta olduğu belirlenmiştir. Çocuk Küçük Ayasofya Mahallesi örneğinde kent merkezindeki yerleşme alanında bağımsız hareket hakkına sahip değildir.

Çocuğun gelişiminde kent mekanın da ebeveynlerden bağımsız hareketliliği büyük önem taşımaktadır. Çocukların kent mekanında bağımsız hareket edebilirliğinden mahrum olmaları ise diğer insanlarla karşılaşma ve çevreyi kendi başlarına deneyimleme

olanaklarından mahrum olmaları dolayısıyla gelişimlerinin negatif yönde etkileneceği anlamına gelmektedir.

Bu doğrultuda kent içinde tüm mekanların çocuğun gelişimini teşvik edecek şekilde oyun eylemine ve bağımsız hareketliliğine olanak sağlayacak şekilde güvenli mekanlar haline getirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle başta politika yapıcılar olmak üzere yerel yönetimlere, plancılara, mimarlara önemli görevler düşmektedir.

Son olarak hızlı kentleşmeye bağlı olarak yaşanan suç korkusu ve çocuğun bağımsız hareketliliği konusunda yapılan bu çalışmanın devamında, Türkiye’de farklı şehirlerde benzer ama karşılaştırmalı çalışmalar yapılması önerilmektedir.

6. Kaynaklar

Armstrong, N. (1993). Independent mobility and children's physical development. In M. Hillman (Ed.), *Children' Transport and the Quality of Life* (pp. 35–43). London: Policy Studies Institute.

Barker, R. (1968). *Ecological Psychology*, Stanford University Press, Stanford.

Bechtel, R. B. (1977). *Enclosing Behavior*, Dowden-Hutchinson and Ross.

Björklid, P. (1980). *Ut och lek. Bostadsområdets utemiljö ur miljö- och utvecklingspsykologisk synvinkel* (Out to play. The residential area's outer environment from a perspective of environmental and developmental psychology). Stockholm: Bygghälsöförskningsrådet, Rapport R65:1980.

Björklid, P. (1982). "Children's Outdoor Environment. A Study of Children's Outdoor Activities on Two Housing Estates from the Perspective of Environmental and Developmental Psychology. *Studies in Education and Psychology* 11. Stockholm: Institute of Education. Department of Educational Research.

Björklid, P. (1991). *Skolbarns trafikmiljö. Ett interaktionistiskt perspektiv på barn och trafiksäkerhet samt dess konsekvenser för metodval* (The traffic environment of school children. An interactive perspective on children and traffic safety and the consequences for choice of methods). Stockholm: TFB-rapport 1991:29 Transportforskningsberedningen.

Björklid, P. (2002). Parental restrictions and children's independent mobility from the perspective of traffic environmental stress. Invited paper presented at IAPS international conference 17 A Coruña 23-27 July 2002 at the symposium Children and Transport.

Castelli, D., M., Hillman, C., H., Buck, S., M., and Erwin H., E., (2007). Physical fitness and academic achievement in third and fifth grade students. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, Vol. 29, pp 239-252.

Çukur, D. (2009). Çocuk Dinlenimi Açısından Oyunun Önemi ve Konut Yakın Çevresinde Oyun Değerini Artırıcı Mekansal Düzenlemeler, *Ege Mimarlık*, Nisan 2009.

Davis, A., & Jones, L. J. (1996). Children in the urban environment: An issue for the new public health agenda. *Health and Place*, 2(2), 107–113.

DiGuseppi, C. and Roberts, I. (1997), *The Daily Journey to School: A Survey of Primary School Children in Camden*, Camden Accident Prevention Alliance.

Ergun, N. and Dundar, D. (2004). "Functional Changes as an Indicator of Transformation near the Old City Centre of Istanbul", *European Planning Studies*, Vol. 12, No. 5, 07/2004, s. 723-738, ISSN: 0965-4313, Carfax Publishing

Ferraro, Kenneth F. (1995). *Fear of Crime: Interpreting Victimization Risk* (Albany: State University of New York Press).

Gaster, S. (1992). Historical changes in children's access to US cities: A critical review. *Children's Environments*, 9(2), 23–36.

Heurlin-Norinder, M. (1996). Children, environment and independent mobility. Paper presented at IAPS 14, Stockholm, Sweden.

Hillman, M., Adams, J., Whitelegg, J. (1990). *One false move, A study of children's independent mobility*. London: Policy Studies Institute.

Hillman, M., & Adams, J. (1992). Children's freedom and safety. *Children's Environments*, 9(2), 10–22

Hillman, M. (1993). One false move . . . A study of children's independent mobility: An overview of the findings and the issues they raise. In M. Hillman (Ed.), *Children, transport and the quality of life*, pp. 7–18. London: Policy Studies Institute.

Hillman, M. (1999). The impact of transport policy on children's development. Paper presented at the Canterbury Safe Routes To Schools Project Seminar, Canterbury Christ Church University College, 29 May 1999. Accessed 29 March 2010, from <http://www.spokeseastkent.org.uk/mayer.php>.

Huttenmoser, M. (1991). Die Vertreibung aus dem Paradies. Dokumente zur Geschichte des Kinderspiels in den Strassen und Gassen der Stadt. In "Und Kinder" 43: 5 - 60

Huttenmoser, M. (1995). Children and their living surroundings: empirical investigations, *Children's Environments*, 12 (4), pp. 403-413.

Huttenmoser M. and Degen-Zimmerman, D. (1995). Lebensraume fur Kinder, Empirische Untersuchungen zur Bedeutung des Wohnumfeldes fur den Alltag und die Entwicklung der Kinder, Bericht 70 des National Forschungsprogram Stadt und Verkehr (Room for Children: Empirical Research into the Influence of the Daily Environment for Children's Development, National research Program for City and Transport), Zurich.

Ittelson, W., H. (1974). *An Introduction to Environmental Psychology*, USA: Holt, Rinehart and Winston Inc.

İBB, (2008). İstanbul İli'ne Ait Fotogrametrik Yöntemle Üretilen 1/1000 Ölçekli Sayısal Halihazır Haritalar, Harita Müdürlüğü, İstanbul.

İBB, (2003). 1/5000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı, Planlama ve İmar Müdürlüğü.

Jones, O. (2000). Melting geography. Purity, disorder, childhood and space. In S. L. Holloway, & G. Valentine (Eds.), *Children's geographies. Playing, living learning* (pp. 29–47). London: Routledge.

Joshi, M., S., MacLean, M. and Carter, W. (1999). Children's journey to school: Spatial skills, knowledge and perceptions of the environment, *British Journal of Developmental Psychology* Volume 17, Issue 1, pages 125–139, March 1999.

Kytta, M. (1997). Children's Independent Mobility In Urban, Small Town, And Rural Environments, *Growing up in a changing urban landscape*, Royal, Van Gorcum, Assen, p:41-52).

Kytta, M. (2004). The extent of children's independent mobility and the number of actualized affordances as criteria for child-friendly environments, *Journal of Environmental Psychology* 24 (2004) 179–198

Leden, L., Per Gårder, P., Schirokoff, A., Monterde-i-Bort, H., Johansson, C., Basbas, S. (2014). A sustainable city environment through child safety and mobility—A challenge based on ITS? *Accident Analysis & Prevention*, Volume 62, January 2014, Pages 406-414.

Malone, K. (2007). "The Bubble-Wrap Generation: Children Growing Up in Walled Gardens." *Environmental Education Research* 13 (4): 513–527.

Neisser, U. (1980). *Cognition and Reality*, San Francisco: W.H. Freeman.

O'Brien, M., Jones, D., & Sloan, D. (2000). Children's independent spatial mobility in the urban public realm. *Childhood*, 7(3), 257–277.

Pain, R. (2006) "Paranoid parenting? Rematerializing risk and fear for children" in *Social & Cultural Geography*, Vol. 7, No.2, pp 221-243.

Piaget, I. (1956). *The Child's Conception of Space*, London: Routledge & Kegan Paul.

Prezza, M., Stefania, P., Morabito, C., Cinzia, S., Alparone, F. R., & Guilianni, M. V. (2001). The influence of psychosocial and urban factors on children's independent mobility and relationship to peer frequentation. *Journal of Community and Applied Social Psychology*, 11(Number 6), 435–450.

Punch, S. (2000). Children's strategies for creating playspaces: Negotiating independence in rural Bolivia. In S. L. Holloway, & G. Valentine (Eds.), *Children's geographies. Playing, living, learning* (pp. 48–62). London: Routledge.

Ross, N. J. (2007). "My Journey to School...": Foregrounding the Meaning of School Journeys and Children's Engagements and Interactions in Their Everyday Localities." *Children's Geographies* 5(4): 373–391.

Shaw, B., Watson, B., Frauendienst, B., Andreas Redecker, A., Tim, J., Hillman, M. (2013). *Children's independent mobility: a comparative study in England and Germany (1971-2010)*, the Policy Studies Institute, London, 2013

Skelton, T. (2009) *Children's Geographies/Geographies of Children: Play, Work, Mobilities and Migration*, *Geography Compass*, 3, 4:1430 -1448

Stokes, M., A. (2009). *Stranger Danger: Child Protection and Parental Fears in the Risk Society*, 2009. Amsterdam Social Science.

Tandoğan, O. (2011). "Çocuk Dostu Çevre" İçin Kentsel Mekana İlişkin Tasarım ve Planlama İlkelerinin Oluşturulması", *Fen Bilimleri Enstitüsü*, 06/2011

Tandy, C. A. (1999). Children's diminishing play space: A study of intergenerational change in children's use of their neighborhoods. *Australian Geographical Studies*, 37(2), 154–164.

Telford, A., Salmon, J., Jolley, D. and Crawford, D. (2004) Reliability and validity of a self-report and proxy-report physical activity questionnaire for children: the Children's Leisure Activities Study Survey (CLASS). *Pediatric Exercise Science*, 16, 64–78.

Timperio, A., Crawford, D., Telford, A. & Salmon, J. (2004) Perceptions about the local neighborhood and walking and cycling among children, *Preventive Medicine*, Volume 38, Issue 1, January 2004, Pages 39–47

Tranter, P. (1993). Children's mobility in Canberra: Confinement or independence? Monograph series No. 7, Department of Geography and Oceanography. University College, Australian Defence Force Academy, Canberra.

Tranter, P., and Whitelegg, J. (1994). Children's travel behaviours in Canberra: car-dependent lifestyles in a low-density city. *Journal of Transport Geography*, 2(4), 265-27

Tudor-Locke, C., Ainsworth, B., & Popkin, B. (2001). Active commuting to school: an overlooked source of children's physical activity? *Sports Medicine*, 31(5), 309-313.

Underwood, C. (2012). Children's independent mobility : walking to school and road safety knowledge : 8 to 12 year olds, Australian Council for Educational Research ACEReSearch, Children's Independent Mobility and Active Transport Policy Analysis and Program Evaluation.

UNICEF (2012) Children in an Urban World. *State of the world's children report 2012* (New York, UNICEF).

Valentine, G. and J Mckendrick, J. (1997). Children's Outdoor Play: Exploring Parental Concerns About Children's Safety and the Changing Nature of Childhood, *Geoforum* Volume 28, Issue 2, May 1997, Pages 219–235

Van der Spek, M. & Noyon, R. (1995). Children's freedom of movement in the streets. Paper presented at the International Conference on Building Identities. In *Gender Perspective on Children and Urban Space*. Amsterdam.

Veitch, J., Bagley, B., Ball, K., Salmon, J. (2006) Where do children usually play? A qualitative study of parents' perceptions of influences on children's active free-play Health & place 12 (4), 383-393

Vercesi, M. and Iannaccone, N. 1995. Bambini a Milano, Milano ai bambini. Paper presented in Amsterdam 1995. Vägverket, Rikspolisstyrelsen & Svenska Kommunförbundet, 1994. Nationellt trafiksäkerhetsprogram 1995-2000 (National Road-Safety Programme, 1995-2000).

Wicker, A. W. (1979), An Introduction to Ecological Psychology, Wadsworth Inc., Belmont, California.

Zomervrucht, J. (2005). Inviting Streets For Children, Some lessons and results of the Childstreet 2005 conference in Delft, Huizen, The Netherlands, Veilig Verkeer Nederland. Retrieved July 08, 2007, from http://www.urban.nl/childstreet2005/downloads/Stuttgart/zomwevrucht_paper_stuttgart.pdf

Zubrick, S., Wood, L., Villanueva, K., Wood, G., Giles-Corti, B., Christian, H. (2010). Nothing but fear itself, Parental fear as a determinant impacting on child physical activity and independent mobility, Victorian Health Promotion Foundation.